

Η Αγία Αργυρή η εκ Προύσης της Μικράς Ασίας πολύαθλος νεομάρτυς της Κωνσταντινουπόλεως (1688 -1725)

/ [Βίοι Αγίων](#)

Ανάμεσα στους πολυάριθμους νεομάρτυρες που θυσίασαν τη ζωή, την ομορφιά και τη νεότητά τους για την αγάπη του Ιησού Χριστού, συναριθμείται και η τιμωμένη από την Ορθόδοξη Εκκλησία μας στις 30 Απριλίου ένδοξος και πολύαθλος νεομάρτυς αγία Αργυρή, η οποία κοιμήθη εν Κυρίω ύστερα από τα φρικτά βασανιστήρια που υπέστη επί δεκαέξι συναπτά έτη στις φυλακές του Χάσκιοϊ (Πικριδίου) της Κωνσταντινουπόλεως.

- *Του Αριστείδη Γ. Θεοδωρόπουλου (Εκπαιδευτικός)*

Η αγία Αργυρή γεννήθηκε το 1688 στην Προύσα της μικρασιατικής Βιθυνίας. Οι γονείς της, ο Γεώργιος και η Σωσάννα, ήταν ευσεβείς και ενάρετοι και τη διαπαιδαγόησαν με τα νάματα της χριστιανικής πίστεως. Όταν μεγάλωσε η

ευσεβής και ενάρετη Αργυρή, άρχισε να διακρίνεται για τη σωματική της ωραιότητα, γεγονός που προκάλεσε την ακόλαστη σαρκική επιθυμία ενός νεαρού Τούρκου, ονόματι Χασάν, ο οποίος ήταν ο γιος του δικαστού της Προύσας. Μάλιστα το σπίτι του βρισκόταν κοντά στο σπίτι της ενάρετης και όμορφης μοναχοκόρης. Ο ερωτομανής αλλόθρησκος συνάντησε μια ημέρα την Αργυρή στον δρόμο και της αποκάλυψε το ερωτικό του πάθος. Εκείνη απομακρύνθηκε, αλλά ο νεαρός Τούρκος κυριευμένος από δυνατή ερωτική έλξη, συνέχισε να την ενοχλεί επιδιώκοντας να την πείσει να αλλαξοπιστήσει και να συνάψει μαζί του ερωτική σχέση. Έφτασε μάλιστα στο σημείο να απειλήσει τους γονείς της ότι κινδυνεύει η ζωή της μονάκριβης κόρης τους, εάν δεν υποκύψει στις σαρκικές του επιθυμίες και δεν αλλαξοπιστήσει. Τα θλιβερά αυτά γεγονότα τρομοκράτησαν τους ευσεβείς γονείς, οι οποίοι έσπευσαν να την παντρέψουν μ' έναν χριστιανό νέο. Έτσι μετά από λίγες ημέρες ορίσθηκε ο γάμος της Αργυρής με τον ομόδοξό της. Αλλά ενώ η νεόνυμφος οδηγείτο από τον σύζυγό της στην εκκλησία, για να τελέσει σύμφωνα με το έθιμο παράκληση, εμφανίσθηκε ο ερωτομανής αλλόθρησκος μαζί με είκοσι άλλους Τούρκους και αφού την άρπαξαν μπροστά στα μάτια των γονέων και των συγγενών της, την οδήγησαν στο δικαστήριο με την κατηγορία ότι είχε υποσχεθεί να αλλαξοπιστήσει και να παντρευτεί τον νεαρό Τούρκο. Μάλιστα έξι Τούρκοι διαβεβαίωσαν γραπτώς αυτή την ανυπόστατη κατηγορία.

Η Αργυρή διαμαρτυρήθηκε στον δικαστή, ο οποίος ήταν ο πατέρας του ερωτομανούς αλλόθρησκου, ότι πρόκειται για συκοφαντία που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Όμως μάταια προσπαθούσε η ενάρετη κόρη να πείσει τον δικαστή ότι όλη αυτή η κατηγορία εναντίον της ήταν μια σκευωρία, αφού οργισμένος ο δικαστής αποφάσισε τη φυλάκισή της. Αλλά η Αργυρή υπέμεινε τον εγκλεισμό της στη φυλακή, χωρίς να φοβηθεί και να λυγίζει, αφού η αγάπη και η πίστη της στον Νυμφίο Χριστό την είχε ενισχύσει ψυχικά τόσο πολύ, ώστε υπέμεινε τη φυλάκισή της με καρτερία και γενναιοψυχία. Οι γονείς της προσπάθησαν να διασώσουν και να απελευθερώσουν την κόρη τους, ζητώντας μέσω του Μητροπολίτου Προύσης την παρέμβαση του Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Έφτασαν μάλιστα στο σημείο να μεταβούν οι ίδιοι στην Κωνσταντινούπολη και να διαμαρτυρηθούν στην τουρκική κυβέρνηση, αλλά το μόνο που κατόρθωσαν, ήταν να μεταφερθεί η Αργυρή από τη φυλακή σε δωμάτιο του σπιτιού του δικαστού, μέχρι να ορισθεί η δίκη σε ανώτατο δικαστήριο της Κωνσταντινουπόλεως. Όταν όμως έγινε η δίκη στην Κωνσταντινούπολη, ο δικαστής επικύρωσε τη δικαστική απόφαση του κριτού της Προύσας, σύμφωνα με την οποία ή θα αλλαξοπιστούσε η χριστιανή Αργυρή και θα παντρευόταν τον ερωτομανή Τούρκο ή θα περνούσε το υπόλοιπο της ζωής της μέσα στη φυλακή. Όμως και πάλι η ενάρετη μονάκριβη κόρη έμεινε σταθερή και αλύγιστη στην πίστη της στον Ιησού Χριστό και

προτίμησε να κλεισθεί σε ισόβια δεσμά, παρά να προδώσει την προσήλωσή της στον Σωτήρα και Λυτρωτή Χριστό.

Η ΠΛΑ
ΤΕΡΑ

ΑΡΓΥΡΗ

ΧΕΙΡ
C.T.
ΑΛΥΒ

Έτσι οδηγήθηκε αλυσοδεμένη στη φυλακή του Χάσκιοϊ και μάλιστα αναγκάστηκε να ζει ανάμεσα σε αισχρές και ανήθικες γυναίκες, στις οποίες δόθηκε η εντολή να τη βασανίζουν ανελέητα, ώστε να μην αντέξει τα βασανιστήρια και έτσι να υποχρεωθεί να αλλαξοπιστήσει. Η Αργυρή υπέμεινε τα βασανιστήρια με ξεχωριστή γενναιότητα και παρά τις σκληρότατες δοκιμασίες δεν υπέκυψε, αλλά απεναντίας με τη βοήθεια της προσευχής της στον Κύριο και της νηστείας έμεινε σταθερή και ακλόνητη στην πίστη της στον Νυμφίο Χριστό. Είναι ενδεικτικό ότι ούτε η υβριστική συμπεριφορά των ανήθικων γυναικών της φυλακής, ούτε οι συνεχείς ξυλοδαρμοί και οι άλλες βιαιότητες, ούτε οι πειρασμοί που δέχθηκε μέσα στη φυλακή, έκαμψαν το αγωνιστικό φρόνημα της πολυάθλου μάρτυρος του Χριστού, η οποία με πολλή χαρά και καρτερία υπέμεινε τα βασανιστήρια για την αγάπη του Χριστού και τη δόξα του πάντιμου ονόματός Του. Ήταν τόσο μεγάλη η χαρά και η ευχαρίστησή της μέσα στη φυλακή, ώστε τη θεωρούσε βασιλικό παλάτι και πνευματική παλαίστρα που την οδηγούσε στην αιώνια χαρά της Βασιλείας των Ουρανών. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι αρνήθηκε ακόμη και την πρόταση του χριστιανού Μανώλη Κιουρτζίμπαση να την απελευθερώσει από τα ισόβια δεσμά της φυλακής. Όμως οι κακουχίες σε συνδυασμό και με την πνευματική της άσκηση είχαν οδηγήσει στην εξασθένηση των σωματικών της δυνάμεων. Έτσι όταν κατάλαβε ότι πλησίαζε το τέλος της επίγειας βιοτής της, θέλησε να ενωθεί με τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό και να κοινωνήσει των Αχράντων Μυστηρίων. Η επιθυμία της αυτή πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια ενός ηλικιωμένου φυλακισμένου, ο οποίος είχε τη δυνατότητα να κινείται με περισσότερη ελευθερία. Η πολύαθλος Αργυρή αποκάλυψε την επιθυμία της στον γέροντα, ο οποίος κατόπιν βρήκε τον προϊστάμενο της εκκλησίας της φυλακής και τον ενημέρωσε σχετικά. Τότε ο ιερέας έβαλε μέσα σε μια σταφίδα το Σώμα και το Αίμα του Κυρίου και την έδωσε στον γέροντα. Αυτός στη συνέχεια μετέφερε τη σταφίδα με τα Άχραντα Μυστήρια στην αλυσοδεμένη Αργυρή και αφού η ένδοξος και πολύαθλος νεομάρτυς του Χριστού προσευχήθηκε και κοινωνήσε, παρέδωσε την πάναγνη ψυχή της στον δικαιοκρίτη Κύριο. Έτσι μετά από τα φρικτά βασανιστήρια που υπέστη επί δεκαέξι συναπτά έτη, έλαβε τον αμάραντο στέφανο της αγιότητας και της δικαιοσύνης.

Μετά από την προς Κύριον εκδημία της, το πολυβασανισμένο σώμα της ενταφιάστηκε στο περιώνυμο Αρχοντικό Κοιμητήριο, το οποίο βρίσκεται στον περίβολο του Ιερού Ναού της Αγίας Παρασκευής στο Χάσκιοϊ (Πικρίδιο) της Κωνσταντινουπόλεως. Ο εν λόγω Ναός στην πρώτη του μορφή χρονολογείται από τον 15ο αιώνα, ενώ ο νέος Ναός ανοικοδομήθηκε μεταξύ των ετών 1724 -1752 και ανακαινίσθηκε το 1833. Μετά από τρία έτη πραγματοποιήθηκε η ανακομιδή του ιερού σκηνώματός της, το οποίο βρέθηκε ακέραιο και ευωδιάζον. Μάλιστα ο

Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Παΐσιος Β΄, ο οποίος έμεινε εκστατικός από την αφθαρσία και την ευωδία του ιερού σκηνώματος της πολυάθλου αγίας, αποφάσισε την εναπόθεσή του σε ιδιαίτερη λάρνακα. Παράλληλα με απόφαση της Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου ορίσθηκε η μνήμη της να εορτάζεται κατ' έτος πανηγυρικά στις 30 Απριλίου με την τέλεση Αρχιερατικής Θείας Λειτουργίας και με τη λιτάνευση του ιερού της λειψάνου. Ο Πατριάρχης Παΐσιος Β΄ φρόντισε μάλιστα αμέσως μετά την ανακομιδή του ιερού της σκηνώματος στο να ενταχθεί επισήμως η αγία νεομάρτυς Αργυρή στο Αγιολόγιο της Ορθοδόξου Εκκλησίας, αφού οι εκδηλώσεις των χριστιανών προς τιμήν της ήταν ιδιαίτερα πληθωρικές. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί η περίπτωση μιας ευλαβούς χριστιανής, η οποία αφού προσκύνησε τη λάρνακα, θέλησε να λάβει για ευλογία ένα δάκτυλο από το χέρι της αγίας. Η ασεβής ενέργειά της είχε ως συνέπεια να θαμπώσουν τα μάτια της και να μην βλέπει απολύτως τίποτα. Στη συνέχεια, αφού ομολόγησε την αμαρτία της και ζήτησε συγχώρηση, επέστρεψε το δάκτυλο από το χέρι της αγίας. Κατόπιν αφού έμεινε για σαράντα ημέρες κοντά στη λάρνακα προσευχόμενη και νηστεύοντας, θεραπεύθηκε και τότε επέστρεψε υγιής στο σπίτι της. Μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1955 το ακέφαλο ιερό σκηνώμα της αγίας Αργυρής φυλασσόταν μέσα σε ξύλινη λάρνακα στο αριστερό κλίτος του Ιερού Ναού της Αγίας Παρασκευής Χάσκιοϊ (Πικριδίου), αφού η τιμία κάρα της είχε αφαιρεθεί από Ρώσο μοναχό κατά την ημέρα της ανακομιδής. Κατόπιν μεταφέρθηκε στη Ρωσία, όπου και εκεί εορτάζεται η μνήμη της. Όμως κατά τη διάρκεια των θλιβερών γεγονότων τον Σεπτέμβριο του 1955, όπου ο τουρκικός όχλος εισέβαλε στον Ιερό Ναό της Αγίας Παρασκευής, αλλά και σε άλλους ναούς της Κωνσταντινουπόλεως λεηλατώντας και καταστρέφοντας, αποτεφρώθηκε μαζί με τη λάρνακα και το ιερό σκηνώμα της αγίας Αργυρής. Διασώθηκε μόνο τμήμα από την αριστερή χείρα της, το οποίο φυλάσσεται στον αναστηλωμένο πλέον Ιερό Ναό της Αγίας Παρασκευής, όπου κάθε χρόνο στις 30 Απριλίου, ημέρα της προς Κύριον εκδημίας της νεομάρτυρος αγίας Αργυρής, τιμάται πανηγυρικά η μνήμη της.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί η χρονολογική ανακρίβεια και σύγχυση που επικρατεί αναφορικά με την ημερομηνία τελευτής της εκ Προύσης της μικρασιατικής Βιθυνίας και εν Πικριδίω της Κωνσταντινουπόλεως αθλησάσης αγίας ενδόξου νεομάρτυρος Αργυρής. Ο λόγιος Σκοπελίτης μοναχός Καισάριος Δαπόντες (1713-1784), ο οποίος συνέταξε το Μαρτύριο της αγίας που εμπεριέχεται στο Νέο Μαρτυρολόγιο του αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, αλλά και ο Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντίνος Α΄ ο από Σιναίου αναφέρουν ως ημερομηνία τελευτής της αγίας την 30ή Απριλίου του 1725. Την ίδια ημερομηνία αναφέρουν ο εκ Πικριδίου δικηγόρος Φίλιππος Φιλιππίδης στη θρησκευτική, ιστορική και εποικοδομητική πραγματεία του «Η Νεομάρτυς Αργυρή 1688 -1721»,

καθώς και ο Ιωάννης Περαντώνης στο «Λεξικό των Νεομαρτύρων», αλλά όχι ως ημερομηνία τελευτής, αλλά ως ημερομηνία ανακομιδής των ιερών λειψάνων της. Ως ημερομηνία της προς Κύριον εκδημίας της αναφέρουν οι Φίλιππος Φιλιππίδης και Ιωάννης Περαντώνης την 5η Απριλίου του 1721. Ιστορικά τεκμηριωμένη και ορθή θεωρείται η χρονολογία της 30ής Απριλίου 1725 ως ημέρας τελευτής της αγίας, αφού η ανακομιδή των ιερών της λειψάνων έγινε επί των ημερών του Πατριάρχου Παΐσιου Β΄, ο οποίος εξελέγη Πατριάρχης το έτος 1726. Το γεγονός αυτό έρχεται σε αντίθεση με τον ισχυρισμό του Φιλίππου Φιλιππίδου στην πραγματεία του περί της αγίας ότι η ανακομιδή των λειψάνων της πραγματοποιήθηκε στις 30 Απριλίου 1725 με την παρουσία του Πατριάρχου Παΐσιου Β΄. Επιπλέον ο συγγραφέας το μαρτύριο της αγίας, λόγιος μοναχός Καισάριος Δαπόντες, ήταν εν ζωή το 1725, γεγονός που επιβεβαιώνει την ορθότητα της χρονολογίας της 30ής Απριλίου 1725, ως ημερομηνίας της προς Κύριον εκδημίας της ενδόξου και πολυάθλου νεομάρτυρος αγίας Αργυρής.

Η πρώτη ασματική ακολουθία προς τιμήν της νεομάρτυρος εποιήθη από ανώνυμους λογίους κληρικούς και ιεροψάλτες κατ' εντολήν του Οικουμενικού Πατριάρχου Παΐσιου Β΄, ο οποίος παρέστη στην ανακομιδή του αφάρτου και ευωδιάζοντας ιερού σκηνώματός της και εισηγήθηκε την επίσημη ένταξή της στο Αγιολόγιο της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Η ακολουθία αυτή εξεδόθη το 1912 στην

Κωνσταντινούπολη με δαπάνη του δικηγόρου Φιλίππου Φιλιππίδου, επανεκδόθη δε το 1997 από τις Εκδόσεις Επέκταση υπό την επιμέλεια του εκ Πικριδίου της Κωνσταντινουπόλεως Μεγάλου Πρωτοπρεσβυτέρου του Οικουμενικού Πατριαρχείου π. Γεωργίου Τσέτση (+ 2 Ιουνίου 2024). Η πρώτη συνταχθείσα ακολουθία της αγίας Αργυρής μαζί και με την ποιηθείσα προς τιμήν της ακολουθία υπό του αιιδίμου χαρισματικού Υμνογράφου της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας και νυν αγίου της Ορθοδόξου Εκκλησίας Γερασίμου Μοναχού του Μικραγιαννανίτου (+ 7 Δεκεμβρίου 1991) συμπεριελήφθησαν στο εκδοθέν το έτος 2007 πόνημα «Η Νεομάρτυς Αγία Αργυρή», το οποίο επιμελήθηκε η εκ Πύργων Θερμής Λέσβου αείμνηστη εκλεκτή φιλόλογος, πεζογράφος και ποιήτρια, αλλά και διατελέσασα Λυκειάρχης Χρυσούλα Χατζηγιαννιού (+ 17 Μαρτίου 2023). Η ευσεβής αυτή φιλόλογος από ευλάβεια προς την πολυάθλο νεομάρτυρα αγία Αργυρή ζήτησε από τον Ιερομόναχο Αθανάσιο τον Σιμωνοπετρίτη, Υμνογράφο της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, τη σύνταξη Παρακλητικού Κανόνος προς τιμήν της, ο οποίος εγκρίθηκε από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος το 2004 και παρατίθεται στο σχετικό πόνημά της. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η ευλάβεια της διακεκριμένης εκπαιδευτικού Χρυσούλας Χατζηγιαννιού, αλλά και της αδελφής της, Ειρήνης, στο πρόσωπο της αγίας ενδόξου νεομάρτυρος Αργυρής οδήγησε και στην ανέγερση με δική τους δαπάνη παρεκκλησίου επ' ονόματί της στο παραθαλάσσιο χωριό Παναγιούδα της Λέσβου. Το νεόδμητο παρεκκλήσιο εγκαινιάσθηκε με την πρέπουσα εκκλησιαστική λαμπρότητα το Σάββατο 2 Αυγούστου 2003 υπό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μυτιλήνης, Ερεσσού και Πλωμαρίου κ. Ιακώβου Γ' και αφιερώθηκε στον ανεγερθέντα το 1896 Ιερό Ενοριακό Ναό του Γενεσίου Θεοτόκου Παναγιούδας. Στο παρεκκλήσιο αυτό έχει φιλοτεχνηθεί τοιχογραφία της αγίας που ιστορήθηκε κατόπιν επιθυμίας και υπόδειξης της ίδιας της νεομάρτυρος, η οποία παρουσιάσθηκε κατ' όναρ στον αιιδίμο εφημέριο του χωριού Παναγιούδα, Ιερομόναχο π. Θεολόγο Σακαλή (+ 21 Ιουνίου 2024), και του ζήτησε να αγιογραφηθεί η εικόνα της κρατώντας στο χέρι της δύο στεφάνια γάμου, όπως και έγινε. Δύο ναοί επ' ονόματι της αγίας νεομάρτυρος Αργυρής υπάρχουν και στην Κρήτη και συγκεκριμένα στην περιοχή της επαρχίας Αποκορώνου Χανίων. Ο μεν πρώτος βρίσκεται στο χωριό Κάινα Αποκορώνου, ανεγερθείς με δαπάνη της Άννας Νικολουδάκη εις μνήμην της αδελφής της Αργυρώς, ο δε δεύτερος βρίσκεται στην παραλία Κουρνά, εντός τουριστικού καταλύματος πλησίον του χωριού Γεωργιούπολη, ανεγερθείς εις μνήμην της γιαγιάς της οικογένειας που έφερε το όνομα Αργυρή. Επίσης στις 29 Ιανουαρίου 2026 τελέσθηκαν υπό του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ.Βαρθολομαίου τα θυρανοίξια του νεόδμητου Ιερού Ενοριακού Ναού των Αγίων Χαραλάμπους και Αργυρής στην Κηφισιά Καλαμαριάς Θεσσαλονίκης.

Στους σημερινούς χαλεπούς καιρούς, όπου επικρατεί η διαφθορά και αναζητούνται πρότυπα εναρέτου χριστιανικού βίου, προβάλλει η ένδοξος και πολύαθλος νεομάρτυς του Χριστού αγία Αργυρή ως ολόλαμπρο παράδειγμα αρετής και αγνότητας, αλλά και ως πνευματικός οδοδείκτης που θα διδάσκει, θα εμπνέει και θα καθοδηγεί τους σημερινούς Έλληνες με την ακλόνητη και σταθερή της πίστη στον Κύριο ημών Ιησού Χριστό.

Βιβλιογραφία

- * Ασματική Ακολουθία της Αγίας νεομάρτυρος Αργυρής της εν Πικριδίω Κωνσταντινουπόλεως, Εκδόσεις Επέκταση, 1997.
- * Δαπόντε Καισαρίου, Μαρτύριον Αγίας Αργυρής, Νέον Μαρτυρολόγιον, Εκδοτικός Οίκος «Αστήρ», Δ΄ Έκδοσις, Αθήναι 1993.
- * Φιλιππίδου Φιλίππου Στεφ., Η Νεομάρτυς Αργυρή (1688 -1721), Εν Κωνσταντινουπόλει, 1912.
- * Χατζηγιαννιού Χρυσούλας Παν., Η Νεομάρτυς Αγία Αργυρή, Αθήναι 2007.